

O NEKIM ZNAČENJSKIM RAZLIKAMA IZMEĐU LOKATIVNIH PREDLOGA I I PÅ U ŠVEDSKOM JEZIKU I LOKATIVNIH PREDLOGA U I NA U SRPSKOM

1. DVA NAJČEŠĆA PROBLEMA U VEZI SA ODABIROM I UPOTREBOM LOKATIVNIH PREDLOGA

Za učenje stranog jezika i za prevodenje neophodno je poznavanje specifičnosti stranog jezika, kao i poznavanje obrazaca kojima se isti vanjezički univerzum u različitim jezicima segmentira na različite načine. One konstrukcije sa lokativnim predlozima u švedskom jeziku koje se u odnosu na percepciju prostornih odnosa ili na konvencionalno određivanje razlikuju od konstrukcija sa lokativnim predlozima u srpskom, predstavljaju poteškoću u ovladavanju švedskim jezikom i poteškoću u njegovoj pravilnoj upotrebi. Naime, u nastavi švedskog jezika i u prevodilačkoj praksi javlja se čitav niz nedoumica u vezi sa odabirom i upotrebom lokativnih predloga. Javljaju se najčešće dva problema. Prvi problem je selekcija lokativnog predloga pri formiranju konstrukcije na stranom jeziku, konstrukcije koja je analogna onoj u maternjem i obratno. Drugi problem je povezivanje datih konstrukcija sa određenim značenjem i njihovo svrstavanje u određeni kontekst, s obzirom da postoje nekad manje, ali nekad i znatne formalne, odnosno semantičke razlike. Uporedimo ekvivalentne primere *Kassörskan sitter i kassan* na švedskom jeziku i *Kasirka sedi za kasom* na srpskom. Konstrukcija na švedskom jeziku sadrži lokativni predlog *i* ('u'), koji se odnosi na slučajeve kada se opisuje smeštenost jednog objekta u unutrašnjosti drugog. Konstrukcija na srpskom jeziku nema takvo značenje. Isto tako, možemo uporediti konstrukciju *Lasse tvättar sig i ansiktet* sa konstrukcijom *Lase pere lice*. Primer na švedskom jeziku sadrži konstrukciju sa lokativnim predlogom *i*, dok primer na srpskom čak i ne sadrži konstrukciju sa lokativnim predlogom.

Poteškoća u prevodenju konstrukcija sa predlozima sa jednog jezika na drugi, dakle, nije nepostojanje određenog prevodnog ekvivalenta, već radije to da u različitim jezicima analogne konstrukcije sadrže raznorodne elemente.

2. MODEL LJUDSKE PROSTORNE ORIJENTACIJE I PERCEPCIJA PROSTORNIH ODNOSA

Ukazujući na to da je naša orijentacija, u osnovi, upravljena prema vertikalnoj osi, to jest da je ljudska percepcija prostornih odnosa, određivanje prostorne orijentacije objekata i odnosa među njima uslovljeno našim vertikalnim položajem, horizontalnom površinom tla i gravitacijom, a citirajući Vunderliha, Zelinski-Vibelt naglašava da smo, u suštini, "antropomorfizirali" objekte kategorišući ih i posmatrajući njihova svojstva u odnosu na osobine ljudskog tela, a time i u odnosu na model ljudske prostorne orijentacije (Zelinsky-Wibbelt 1993: 6). Čenki smatra da je važnije razumeti koje faktore korisnik jezika opaža, nego razumeti same fizičke činjenice o datoj situaciji. Svet, kakvim ga doživljavamo pri organizovanju inputa prostornog okruženja, neizbežno je pod uticajem prirode nesvesnih procesa, dakle, ne opažamo stvaran svet sam po sebi. Izvor našeg inputa koji je u vezi sa prostornim okruženjem Čenki naziva *stvarnim svetom* ('the real world'), a doživljeni svet *projektovanim svetom* ('the projected world'). Zato i informacija koja se prenosi jezičkom mora biti o projektovanom svetu. Ipak, postavimo sledeće pitanje: ako se jezička informacija direktno tiče projektovanog sveta i ako ljudi mogu da se razlikuju prema interpretacijama inputa prostornog okruženja, kako onda ljudi mogu da razgovaraju o istim stvarima? Čenki deli odgovor na dva dela. Prvo, smatra da su procesi kojima se konstruiše projektovani svet isti kod svih ljudi. Svako od nas nasleđuje sklop procesa za konstruisanje projektovanog sveta. Ti procesi su ili u velikoj meri nezavisni od inputa prostornog okruženja ili zavise od onih vrsta inputa prostornog okruženja koje čovek ne može da izbegne. Ovo svojstvo i rezultira time da jedni druge, najvećim delom, možemo da razumemo. S druge strane, Čenki smatra da postoji deo aspekata projektovanog sveta čije konstruisanje nije u potpunosti determinisano univerzalijama ljudskog nasleđivanja ili okruženja, te da oni rezultiraju interpersonalnim i interkulturalnim razlikama (Čenki 1988: 19-22).

3. "PROSTORNO" I "JEZIČKO" U SVETLU TEORIJE SEMANTIČKIH LOKALIZACIJA. MODELI IZRAŽAVANJA PROSTORNIH ZNAČENJA U ŠVEDSKOM I SRPSKOM JEZIKU.

Budući da se konceptualno posreduje, stvarnost se ne izražava direktno jezikom. Jezik pre opisuje način na koji su govornici mentalno implementirali iskustvo u vezi sa specifičnim prostornim okruženjem u kome se nalaze. I kako se sve što nalazimo u vanjezičkom univerzumu može pronaći i u jeziku, tako su i procesi koji se javljaju u jeziku odraz procesa unutar fizičke stvarnosti. Identifikovanje jezičke stvarnosti nalazi se u osnovi teorije semantičkih lokalizacija čija je težnja analiza svega što je prostorno (v. Piper 2001).

Prostorne relacije ne mogu se posmatrati same po sebi. Neophodno je obratiti pažnju i na ostale elemente koji učestvuju u realizaciji prostornih situacija. Dok se lokalizacija odvija u odnosu na objekat lokalizacije, lokalizator je taj koji je njeno neposredno sredstvo. Suština situacije označena pojmom lokalizacije jeste odnos između objekta lokalizacije i lokalizatora. Ovakav odnos se jezički realizuje putem konkretizatora, to jest orijentira, koji može imati veliki broj pojava oblika, na primer u vidu predloga, pa i u vidu posleloga, prefiksa i dr. Sintaksički modeli

predložko-padežnih konstrukcija kojima se izražavaju prostorna značenja brojniji su od drugih modela predložko-padežnih konstrukcija i organizovani su, u srpskom jeziku, kao poseban sintaksičko-semantički podsistem mesnih padeža. U strukturi većine takvih modela je predlog i određeni padežni oblik (v. Piper 2001: 21-22).¹ Savremeni švedski jezik, u suštini, ne operiše padežnim oblicima uz lokativne predloge. Imenica, koja se kao rekcija javi uz lokativni predlog, ima najčešće određeni oblik označen postpozitivnim članom, na primer, *i lägenheten* ('u stanu'), *i rummet* ('u sobi'), *på väggen* ('na zidu') i *på bordet* ('na stolu'). Izuzetak su, na primer, konstrukcije poput *på bio* u izrazu *gå på bio* ('ići u bioskop') ili *på teater* u izrazu *gå på teater* ('ići u pozorište') za koje se smatra da su na granici sa idiomatskim izrazima, te imenice koje se javljaju kao rekcija nemaju postpozitivni član. Malobrojne ustaljene fraze, poput onih sa predlogom *till* u primerima *till bords* ('za sto'), *till sjöss* ('na more') sadrže ostatke padeškog sistema. U primerima ovog tipa, kao rekcija uz lokativni predlog *till*, javlja se imenica u ostatku starog oblika za genitiv, dok se čitavom konstrukcijom opisuje cilj kretanja.

4. LOKALIZACIJA I SEMANTIČKE KOMPONENTE "UNUTRAŠNOST" I "POVRŠINA" LOKALIZATORA

Za potrebe ovog rada preuzimamo terminologiju koju koristi Piper (v. Piper 2001) i lokalizaciju unutrašnjošću lokalizatora opisujemo kao situaciju koja se, kako u okviru statičkog, tako i u okviru dinamičkog aspekta, odnosi na slučajeve kada se objekat lokalizacije, jednim svojim delom ili u celini, nađe u unutrašnjosti lokalizatora. Dinamički aspekt podrazumeva promenu položaja objekta lokalizacije u odnosu na lokalizator. Tako, objekat lokalizacije može da postane lokalizovan (adlativnost), da prestane da bude lokalizovan (ablativnost) i da menja položaj u odnosu na granične tačke lokalizatora (perlativnost). Sa druge strane, lokalizacija površinom lokalizatora, u okviru statičkog i dinamičkog aspekta, odnosi se na slučajeve kada postoji kontakt između objekta lokalizacije i (spoljašnje) površine lokalizatora.² U ovakvim situacijama, objekat lokalizacije, skoro po pravilu, opterećuje lokalizator u manjoj ili većoj meri. Ako, prema navedenim merilima, uporedimo tipove situacija lokalizacija unutrašnjošću i površinom lokalizatora u švedskom i srpskom jeziku, primećujemo da važe ista osnovna pravila za izbor lokativnih predloga *i* i *på* odnosno *u* i *na*. Naime, lokativni predlog *i/u* koristi se onda kada se lokalizator posmatra kao trodimenzionalan, kao telo koje delimično ili u potpunosti okružuje objekat lokalizacije, dok se lokativni predlog *på/na* koristi kada se lokalizator posmatra kao dvodimenzionalan, kao površina koju opterećuje objekat lokalizacije. Tako, *Eva sitter i gräset/Eva sedi u travi* u okviru predmetne stvarnosti obično podrazumeva situaciju kada je trava visoka i okružuje osobu koja sedi. Međutim, *Eva sitter på gräset/Eva sedi na travi* podrazumeva situaciju u kojoj je trava toliko kratka da se, praktično, može reći da ne okružuje osobu koja na njoj sedi. Analizirajući navedene parove primera, možemo da primetimo da se dve prostorne situacije, od kojih se prva odnosi na lokalizaciju unutrašnjošću, a druga na lokalizaciju površinom lokalizatora, u oba jezika realizuju prema istim principima. Na isti način se, dakle, posmatra prostorna scena i odnos između objekata u okviru fizičke stvarnosti.

Međutim, to nije uvek slučaj. Nedoumice i nastaju kada se identične prostorne situacije u okviru predmetne stvarnosti različito posmatraju i na takav način i jezički realizuju. Upoređićemo nekoliko primera koji se odnose na statički i dinamički aspekt lokalizacija unutrašnjošću i površinom lokalizatora. Posmatraćemo i neka od fizičkih i nefizičkih svojstava, dok se metaforizacijom nećemo baviti.

4.1. UNUTRAŠNOST LOKALIZATORA

Tabela prikazuje nekoliko primera različitih jezičkih realizacija istih prostornih situacija. Svi primeri na švedskom jeziku imaju prevodne ekvivalente na srpskom.

Statički aspekt	Dinamički aspekt
1.a fågeln <i>i</i> trädet	3.a Katten började klättra allt högre <i>i</i> trädet.
1.b ptica <i>na</i> drvetu	3.b Mačka je počela da se penje <i>uz</i> drvo sve više.
-----	-----
2.a Taklampan hänger <i>i</i> taket.	4.a Lena slog med näven <i>i</i> bordet.
2.b Luster visi <i>na</i> plafonu.	4.b Lena je udarila pesnicom <i>o</i> sto.
2.c Luster visi <i>sa</i> plafona.	

Ako uporedimo primere pod 1.a i 1.b, vidimo da se za opisivanje date situacije u rečenici na srpskom jeziku javlja lokativni predlog *na*, kojim se primarno upućuje na lokalizaciju površinom lokalizatora, ali sekundarno i na lokalizaciju unutrašnjošću lokalizatora (v. Piper 2001: 71-73). U švedskom jeziku, pri opisivanju iste situacije, javlja se predlog *i* ('u'), kojim se daje opis situacije u kojoj se objekat lokalizacije nalazi unutar lokalizatora, pri čemu se lokalizacija realizuje u odnosu na unutrašnjost lokalizatora. Za označavanje lokalizatora je u primeru na srpskom jeziku upotrebljena leksema *drvo* odnosno *träd* u primeru na švedskom, a za označavanje objekta lokalizacije leksema *ptica* odnosno *fågel*. Razlike u upotrebi raznorodnih lokativnih predloga u ovim slučajevima polaze i od razlika u davanju prioriteta pojedinim fizičkim svojstvima kojima se posmatrana bića i objekti vanjezičkog univerzuma odlikuju (na primer, oblik, veličina, visina itd.), kao i od različitog poimanja njihovih položaja. Naime, u oba jezika je objekat lokalizacije obeležen leksemom *ptica/fågel*, koji se odnosi na biće koje je relativno malo i lako. S druge strane, leksema *drvo/träd* odnosi se na objekat u okviru predmetne stvarnosti koji je veći i viši od pomenutog bića. Švedski jezik se, u opisu identične prostorne situacije, upotrebom predloga *i* ('u') neposredno bavi smeštanjem objekta lokalizacije u unutrašnjost jednog dela lokalizatora, uzimajući njegovu veličinu kao najrelevantnije obeležje. Konkretno, situacija se opisuje kao ona u kojoj se 'ptica nalazi u krošnji drveta'. U primeru na srpskom jeziku, smeštanje objekta lokalizacije u unutrašnjost lokalizatora čini se posredno, dakle, sekundarnom upotrebom konkretizatora *na*, upućivanjem pre svega na visinu objekta u okviru predmetne stvarnosti označenog pojmom 'drvo', a potom i na njegovu veličinu.

Iako je u primeru na švedskom jeziku pod 2.a upotrebljen lokativni predlog *i* ('u'), u ekvivalentnom primeru na srpskom jeziku pod 2.b upotrebljen je lokativni predlog *na*. U oba slučaja posmatra se ista prostorna scena. U primeru na švedskom

29

jeziku se lokalizator, označen leksemom *tak* ('plafon'), posmatra kao "sadržatelj", kao ograničeni dvodimenzionalni prostor. Njime je "okružen" objekat lokalizacije označen leksemom *taklampa* ('luster'). Otuda i predlog *i* ('u'), koji upućuje na lokalizaciju unutrašnjošću lokalizatora. U primerima na srpskom jeziku pod 2.b i 2.c dati lokativni predlozi *na* i *sa* ne upućuju neposredno na broj dimenzija koje poseduje lokalizator, dakle da li je lokalizator "sadržatelj" ili ne, već na to da se pomenuti objekat (označen leksemom koja se odnosi na objekat lokalizacije) ne nalazi u visini posmatrača, već iznad njega. Pored toga, lokativni predlog *sa* se u navedenom primeru odnosi na situaciju kada objekat lokalizacije samo jednim svojim delom ostvaruje kontakt sa lokalizatorom. Ovome doprinosi i značenje upotrebljenog glagola *visiti/att hänga*.

U primeru na švedskom jeziku pod 3.a, lokativnim predlogom *i* ('u'), upućuje se na lokalizaciju unutrašnjošću lokalizatora. U ekvivalentnom primeru na srpskom jeziku pod 3.b upotrebljen je lokativni predlog *uz*, koji se odnosi na dinamički aspekt lokalizacije površinom lokalizatora. Konstrukcija sa ovakvim lokativnim predlogom ima perlativno značenje i ne upućuje na završnu tačku kretanja, već na situaciju u kojoj je kretanje objekta lokalizacije usmereno prema svim višim tačkama lokalizatora od one na kojoj se objekat lokalizacije trenutno nalazi. Međutim, ako pogledamo primer na švedskom jeziku saznajemo o položaju objekta lokalizacije nakon okončanog kretanja, a to je položaj u unutrašnjosti lokalizatora.

Parom primera pod 4.a i 4.b pokazujemo realizaciju značenja intenzivnog kontakta i značenja adlativnosti. Primer na švedskom jeziku sadrži lokativni predlog *i* ('u'). Ako pretpostavimo da se objekat lokalizacije, označen leksemom *näve* ('pesnica'), u trenutku neposrednog, intenzivnog kontakta sa lokalizatorom, označenim leksemom *bord* ('sto'), nađe u samoj "unutrašnjosti" lokalizatora, koji se u tom slučaju posmatra kao ograničen dvodimenzionalan prostor, možemo opravdati prisustvo lokativnog predloga *i* ('u') u datoj konstrukciji. Međutim, u primeru na srpskom jeziku, lokativni predlog *o* upućuje na lokalizaciju površinom lokalizatora. Tako, možemo zaključiti da u primerima pod 4.a i 4.b adlativnost nije dovedena u pitanje, ali se na različite načine u švedskom i srpskom jeziku posmatra položaj objekta lokalizacije u odnosu na lokalizator po okončanom kretanju. "Unutrašnjost" i "površina" su semantičke komponente koje ovde moramo razlikovati.

4.2. POVRŠINA LOKALIZATORA

Posmatrane u odnosu na fizička svojstva objekata uključenih u proces lokalizacije površinom lokalizatora, švedske konstrukcije sa lokativnim predlogom *på* skoro u potpunosti odgovaraju konstrukcijama sa lokativnim predlogom *na* u srpskom jeziku. Međutim, odstupanja je posebno zanimljivo posmatrati u odnosu na pojedina nefizička svojstva, koja je ponekad potrebno objasniti porednjem sa fizičkim svojstvima objekata uključenih u proces lokalizacije. Konkretno, u švedskom jeziku, u konstrukcijama u kojima se rekcija uz lokativni predlog odnosi na mesta čija je funkcija važnija od samog položaja, uobičajeno je da se koristi lokativni predlog *på* ('na'), na primer, *på banken*, *på restaurangen*, *på biblioteket*, *på fabriken*. Njima su, u srpskom jeziku, ekvivalentne konstrukcije sa lokativnim predlogom *u*, dakle, *u banci*, *u restoranu*, *u biblioteci*, *u fabrici*. Ponekad se i uz

navedene rekcije na švedskom jeziku može javiti lokativni predlog *i* ('u'), ali tada se naglašava smeštenost u unutrašnjosti nekog prostora, a ne funkcija tog prostora, na primer, *i banken* ('u banci'), *i restaurangen* ('u restoranu'). Ovu situaciju možemo pobliže objasniti uz pomoć sledećih primera:

Rečenica na švedskom jeziku (originalni primer):	Rečenica na srpskom jeziku (ekvivalentni prevod):	Značenje:
De äter <i>på</i> restaurangen.	Jedu <i>u</i> restoranu.	('Jedu u restoranu, a ne kod kuće')
De äter <i>i</i> restaurangen.	Jedu <i>u</i> restoranu.	('Jedu u restoranu, a ne napolju, u bašti restorana.')

Neke konstrukcije, poput *i kyrkan* ('u crkvi'), *i affären* ('u prodavnici'), spadaju u izuzetke. U njihovom slučaju, bez obzira na to da li se fokusira funkcija ili sama unutrašnjost prostora, uz rekciju uvek stoji lokativni predlog *i* ('u').

U konstrukcijama u kojima je upotreba određenog lokativnog predloga u velikoj meri leksikalizovana, kada kao rekciju imaju pojmove koji se odnose na prevozna sredstva, javlja se lokativni predlog *på*, na primer, *på tåget* ('u vozu'), *på bussen* ('u autobusu'), *på flygplanet* ('u avionu'). Navedene konstrukcije na srpski jezik prevodimo konstrukcijama sa lokativnim predlogom *u*, ali to nije slučaj i sa svim ostalim konstrukcijama ovog tipa. Naime, konstrukcije *på skeppet*, *på färjan* prevode se kao *na brodu*, *na trajektu*. U srpskom jeziku distinkciju između konstrukcija sa lokativnim predlozima *u* i *na* posmatramo kao distinkciju između položaja u unutrašnjosti prevoznog sredstva i položaja na njegovoj površini.

U pojedinim primerima, u kojima je potrebno naglasiti smeštenost u unutrašnjosti prevoznog sredstva, a ne funkciju prevoznog sredstva, javljaju se konstrukcije sa lokativnim predlogom *i* ('u'), na primer, *i tåget* ('u vozu'), *i bussen* ('u autobusu'). Izuzetak su, između ostalih, konstrukcije *i bilen* ('u automobilu'), *i taxin* ('u taksiju'), u kojima se predlog *i* ('u') javlja podjednako, bilo da se konstrukcije odnose na samu funkciju prevoznog sredstva ili da se naglašava smeštenost u unutrašnjosti.

Uz nazive institucija javlja se najčeće lokativni predlog *på* ('na'), na primer, *på Volvo* ('u Volvou'), *på Västbanken* ('u banci Vestbanken'), *discjockey på Village* ('diskdžokej u Vilidžu'). Ekvivalentne konstrukcije na srpskom jeziku sadrže lokativni predlog *u*. Neki od izuzetaka su primeri kao što je, recimo, *på Arlanda*. Ovaj primer se i na srpski jezik prevodi konstrukcijom sa lokativnim predlogom *na*, dakle, *na aerodromu Arlanda*. Upotrebljen je lokativni predlog *na*, zbog toga što se kao rekcija uz njega našao naziv institucije koja, čitavim kompleksom zgrada i pistâ, zauzima veliku površinu.

U potpunosti ekvivalentne konstrukcije javljaju se u slučajevima kada se uz lokativni predlog kao rekcija nade pojam koji se u okviru predmetne stvarnosti odnosi na neku školsku ustanovu, na primer, *i skolan/u školi*, *i gymnasiet/u gimnaziji*, ali *på högskolan/na višoj školi*, *på fakulteten/na fakultetu*, *på universitetet/na univerzitetu*.

5. ZAKLJUČAK

U radu smo nastojali da ukažemo na neke od značenjskih razlika između lokativnih predloga *i* i *på* u švedskom jeziku odnosno *u* i *na* u srpskom. Pozabavili smo se modelom ljudske prostorne orijentacije i percepcije prostornih odnosa i objasnili pojmove "prostornog" i "jezičkog" u svetlu teorije semantičkih lokalizacija. Opisali smo i neke od modela izražavanja prostornih značenja u švedskom i srpskom jeziku i dali kraći, praktični pregled slučajeva koji se odnose na konkretne realizacije lokalizacija sa semantičkim komponentama "unutrašnjost" i "površina" lokalizatora. U radu se nismo bavili prostornim metaforama.

Namera nam je bila da ukažemo da se učestalost grešaka, nastalih usled nesigurnosti u odabiru lokativnih predloga pri učenju ili prevodenju, može umanjiti, pre svega, uočavanjem i neposrednim kontrastiranjem odgovarajućih konstrukcija u švedskom i u srpskom jeziku, njihovom detaljnom analizom i objašnjavanjem specifičnih poimanja prostornih odnosa u ova dva jezika.

...

¹ Prostorna značenja rede se opisuju bespredloškim padežnim oblikom (v. Piper 2001: 66).

² Želimo da naglasimo da objekat lokalizacije ostvaruje kontakt samo sa "spoljašnjom površinom" lokalizatora, te da ne postoji kontakt ni sa jednim delom površine u unutrašnjosti lokalizatora.

LITERATURA

- Cienki, A. J. 1988. *Spatial Cognition and the Semantics of Prepositions in English, Polish, and Russian*. Thesis Submitted in partial fulfillment of the requirements for the Degree of Doctor of Philosophy in the Department of Slavic Languages at Brown University.
- Holm, B. 1988. *Deskriptiv svensk grammatik*. Kungälv: Skriptor.
- Holmes, P. and I. Hinchliffe. 1994. *Swedish – A Comprehensive Grammar*. London: Routledge.
- Jørgensen, N. och J. Svensson. 1989. *Nusvensk grammatik*. Kungälv: Liber.
- Klikovac, D. 2000. *Semantika predloga – studija iz kognitivne lingvistike*. Beograd: Čigoja štampa.
- Lindholm, H. 1986. *Svensk grammatik*. Lund: Kursverksamhetens förlag.
- Mančić, Z. 2003. *Predlozi koji označavaju prostorne odnose u švedskom jeziku i njihovi ekvivalenti u srpskom*. Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu. Neobjavljeni magistarski rad.
- Montan, P. och H. Rosenquist. 1982. *Prepositionsboken*. Trelleborg: Skriptor Förlag.
- Piper, P. 2001. *Jezik i prostor*. Beograd: Čigoja štampa.
- Thorell, O. 1987. *Svensk grammatik*. Stockholm: Esselte Studium.
- Zelinsky-Wibbelt, C. 1993. Introduction. In *Natural Language Processing. 3. The Semantics of Prepositions. From Mental Processing to Natural Language Processing*. (ed. C. Zelinsky-Wibbelt). Berlin: Mouton de Gruyter, 4–8.
- Zelinsky-Wibbelt C. 1993. Interpreting and translating prepositions: A cognitively based formalization. In *Natural Language Processing. 3. The Semantics of Prepositions. From Mental Processing to Natural language Processing*. (ed. C. Zelinsky-Wibbelt). Berlin: Mouton de Gruyter, 367–373.

SUMMARY

ON SOME SEMANTIC DIFFERENCES BETWEEN SPATIAL PREPOSITIONS *I* AND *PÅ* IN SWEDISH AND SPATIAL PREPOSITIONS *U* AND *NA* IN SERBIAN

Identical real situations are often expressed differently in different languages. The aim of this paper is to analyze some semantic differences between the Swedish spatial prepositions *i* and *på*. Human perception and orientation, semantic components of "containment" and "surface" and the principles of linguistic encoding of visual information are some of the questions that have been raised in this paper. The primary goal of this research is to apply the principles learned through contrastive analysis in the translating and teaching of Swedish.